

Ukom

- Et nytt blikk på alvorlige uønskede hendelser

- **Pasientsikkerhet i Akuttmottak før og nå**

Statens undersøkelseskomisjon
for helse- og omsorgstjenesten

10.02.2020, Pål Iden - direktør, Ukom

Litt om

- Hvem er Ukom
- Vårt oppdrag
- Vår kompetanse
- Hva er pasientsikkerhet?
- Bedre nå enn før?
- utfordringer for ny spesialitet i akutt- og mottaksmedisin
- Framtidsbilde

Ukom

- I drift fra 01.05.2019
- Hva kan vi LÆRE av alvorlige uønskede hendelser?

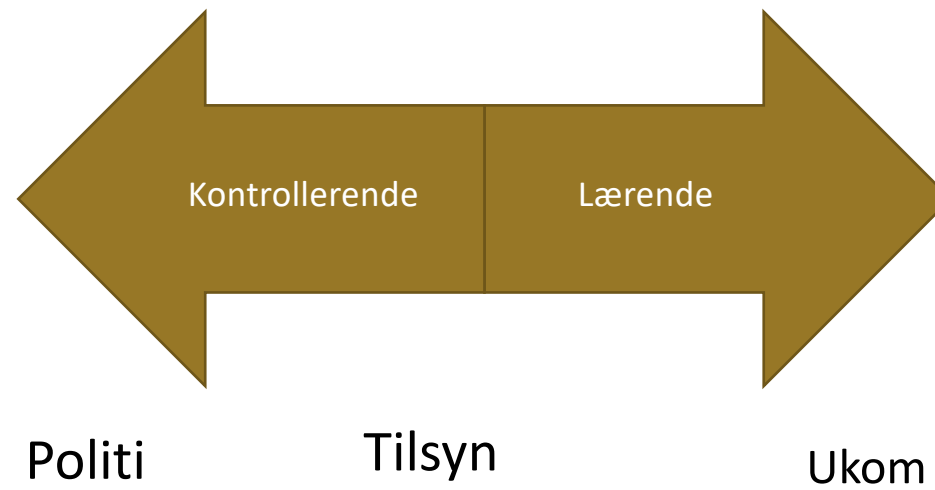

Oppdrag

- Utrede hendelsesforløp, årsaksfaktorer og årsakssammenhenger for å bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser
- Ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar

Vårt oppdrag

Vår kompetanse

- Helsefag
- Sikkerhetsfag
- Pasient- og brukererfaring
- Forbedringskompetanse
- Statsvitenskap/helsetjenestevitenskap
- Organisasjonspsykologi
- Human factor
- juss
- Gravende journalistikk
- Filosofi-vitenskapsteori
- Helseteknologi
- Helseøkonomi
- Analyse
- Deltidsansatte klinikere

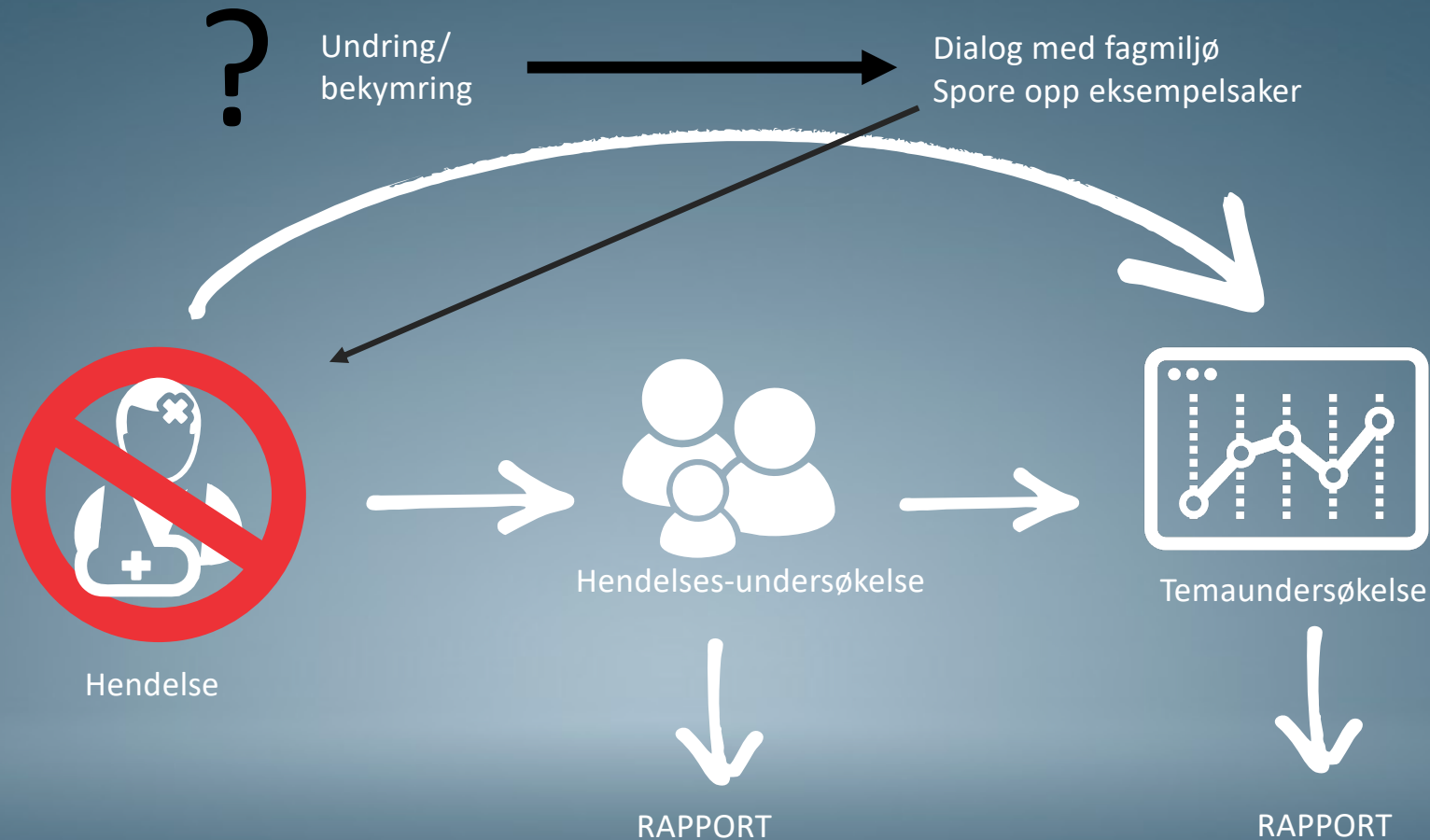
Ukom	REFLEKSJONSPANEL
Reidun Førde (LEDER)	.Dr. med, og professor ved Senter for medisinsk etikk ved UiO, med et spesielt ansvar for utvikling av klinisk etikk i norsk helsetjeneste. Hun har tidligere vært leder av Rådet for legeetikk. I tillegg har hun undervist og publisert mye på feltet uheldige hendelser
Coby Omvlee	Skuespiller, pasienterfaring etter å ha blitt hardt skadet i en trafikkulykke. Hennes erfaringer som langtidspasient har blant annet blitt til dokumentarteaterstykket «Langligger» – som hun turnerer med for Trondheimsbaserte Teater Fusetast turnerer rundt med.
Erik Fosse	Spesialist i generell kirurgi og thoraxkirurgi og avdelingsoverlege ved Intervensjonssenteret på Rikshospitalet. Professor 2 ved UiO. Kommandør av St. Olavs Orden for medisinsk og samfunnsnyttig innsats.
Eva Stensland	Lege, spesialist i nevrologiske sykdommer. Hun har doktorgrad i medisinsk epidemiologi, og har siden 2012 vært leder av Nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre.
Geir Sverre Braut	Spesialist i samfunnsmedisin, seniorrådgiver ved Stavanger universitetssjkehus og professor ved Høgskulen på Vestlandet og ved Universitetet i Stavanger. Han var med i Ariansonutvalget som leverte NOU 2015:11 Med åpne kort.
Jan Erik Sverre	Han er utdannet Skipsingeniør/skipsmegler - i tillegg til Sosionom og Forsker 1 med Sjøforsikrings kompetanse. Han har over 35 års erfaring med sikkerhets styring og kvalitets- og forbedringsarbeid innen sjøfart. Har delt historien om sin datter Karen, som døde av SEPSIS i barsel 31 år gammel. Er opptatt av læring av alvorlige hendelser, av systemperspektivet og av pasient og pårørendeinvolvering
Jon Magnussen	Professor i helseøkonomi og prodekan ved NTNU i Trondheim. Har ledet to offentlige utvalg (2007 og 2019) som resulterte i modell for fordeling av inntekter mellom de regionale helseforetakene, "Magnussen-utvalget". Ledet i 2015 en arbeidsgruppe som operasjonaliserte begrepet «alvorlighet» til bruk i prioriteringsbeslutninger i helsetjenesten.
Lill Sverresdatter Larsen	Sykepleier og helseforsker med doktorgrad i demensomsorg. Hun er opptatt av den sykepleiefaglige ekspertisen i helse- og omsorgstjenesten. Forbundsleder i Norsk Sykepleierforbund.
Mina Adampour	Lege, avisspaltist og samfunnsdebattant. Hun har vært engasjert i Røde Kors, Ungdom mot rasisme, Utviklingsfondet og FN-sambandet og har deltatt i lokalpolitisk arbeid i Oslo. Hun er også styremedlem i Kronprinsparets Fond.
Olav Røise	Spesialist i generell kirurgi og ortopedi. Forskningsleder og professor, Ortopedisk klinikk, Ous/UiO. Leder av Interregional styringsgruppe for nasjonale kvalitetsregistre. Leder Legeforeningen for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Arbeidet spesielt med åpenhet og læring av hendelser, og er tilknyttet som professor ved Det helsevitenskapelige fakultet og SHARE – senter for kvalitet og sikkerhet i helsetjenesten, Universitetet i Stavanger.
Randi Rosenqvist	Spesialist i psykiatri, psykiater ved Ila fengsel og forvaringsanstalt. Hun er i dag også ansatt i bistilling ved Kompetansesenter for sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri og rettspsykiatri, Oslo Universitetssykehus.
Anne Kjersti Befring	Dr. jur, advokat og forsker ved UiO. Hun er spesialist på helsejus og har publisert en rekke bøker og artikler om dette temaet. Hun har ledet lovarbeid i helse- og omsorgsdepartementet, har erfaring fra Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet og har vært leder av avdeling for jus og arbeidsliv i Legeforeningen
Stein Knardahl	Dr med, Professor emeritus Psykologisk inst, UiO; avdelingsdirektør for Avdeling for arbeidspsykologi og fysiologi, Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI); Medlem av Faggruppen for Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP, Petroleumsstilsynet). Lærebokforfatter, fast bidragsyter til Dagens Medisin's jobbpanel.
Steinar Hunskår	Professor i allmennmedisin og prodekan for utdanning ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen. Spesialist i allmennmedisin, tidligere forskningsleder ved Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin og fastlege i Lindås.

Hva bruker vi vårt innsyn til?

Proaktiv saksutvelgelse

Vår metode

Samtalebasert metode:

- Intervju
- Observasjoner
- Analyse
- Forankring
- Rapport - anbefalinger

Metode

Narrativ–tematisk tilnærming

- Mer opptatt av forløp, enn enkeltaktører
- Ikke **hvem** har skylda
- Ikke **hvor** hendte dette
- Men: **hva** skjedde?
- Og: **hvorfor** ga det mening i situasjonen å handle som man gjorde?

Våre rapporter

- Metodefleksibilitet
- Rapporten går til helsetjenesten, ikke virksomheten - anonymisering
- Målretting inn mot ulike nivå
- Refleksjoner og spørsmål like gjerne som svar og anbefalinger
- Ulike format

Læring og forbedring

Ukom vil bidra til systematisk forbedring av pasientsikkerheten ved å kombinere

- Profesjonskunnskap
- Sikkerhets- og forbedringskunnskap
- Pasient-, bruker- og pårøndererfaring

Fritt etter Batalden & Stoltz (1993)

Ukom

Statens undersøkelseskommisjon
for helse- og omsorgstjenesten

Hva er Pasientsikkerhet?

Statens undersøkelseskomisjon
for helse- og omsorgstjenesten

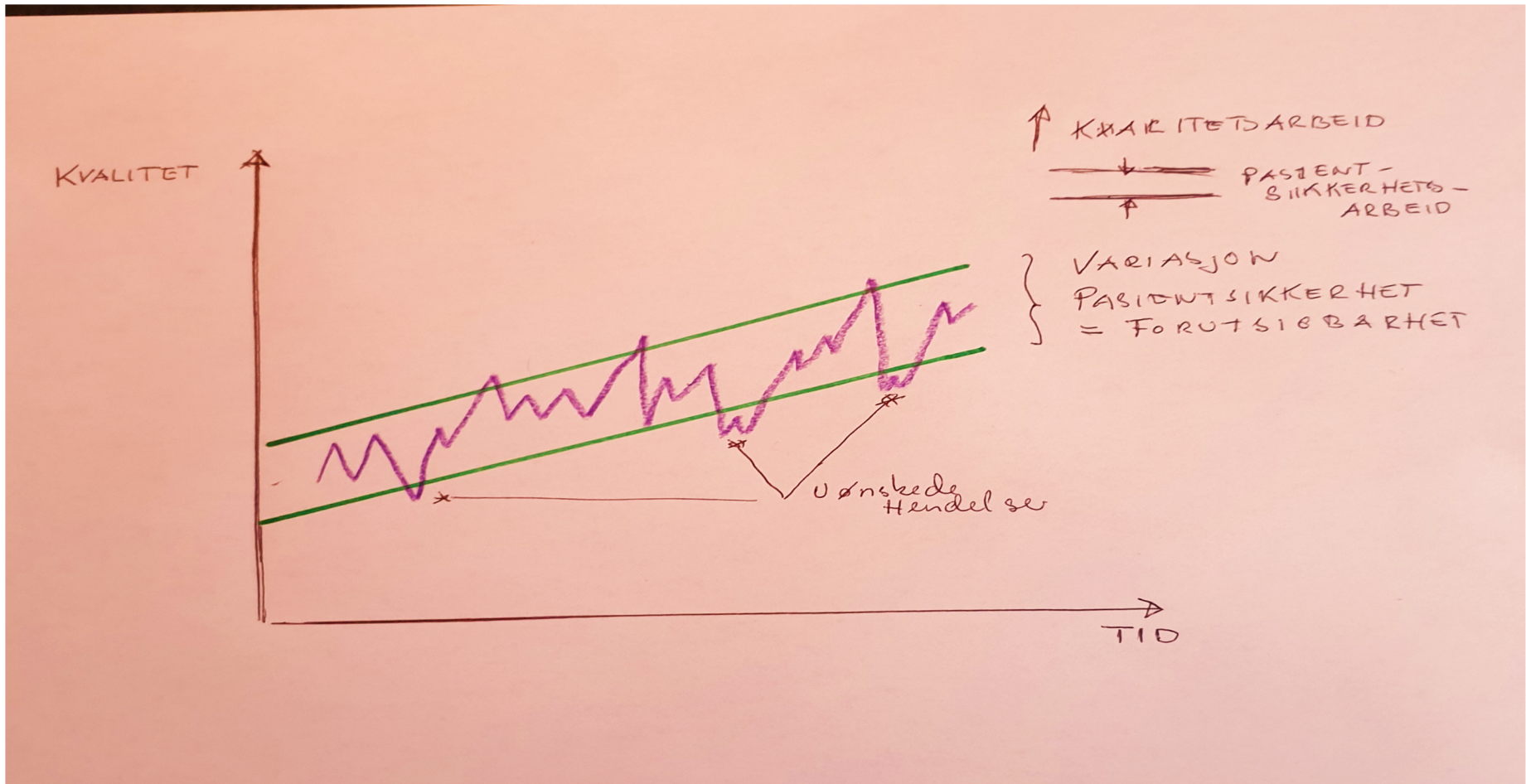
Pasient- sikkerhet

- Ungt begrep
- Ikke bare å unngå skader

Men:

- Å holde det vi lover
  - Unngå «uteliggere»
  - Standardisere prosessene
-
- Kvalitet = målbilde
  - Pasientsikkerhet = reproduserbarhet

Akutt- mottakene før/nå

Vedvarende «høyrisosone»

Men:

- Fra inngangsport til klinikk
- Høyere framskutt kompetanse
- Bedre tilgang til vital informasjon
- Bedre tilgang på diagnostikk
- Definerede standardløp (slag, brystmerter, traume)
- Team-organisering
- SPESIALITET!

Hva mangler?

- Eierskap?
- Joy in work?
- Tilstrekkelige ressurser?

Hva trengs?

Akutt- og mottaksmedisin

- Sammenhengende prehospital kjede
- Sammenhengende posthospital kjede
- Flere standardløp (hoftebrudd, sepsis, pneumoni, delir, hodepine, multisyke)
- Legemidler i bruk
- Kunnskapsstøtte
- Beslutningsstøtte

Og i tillegg:

- Mer team-simulering
- Debrief – hendelsesanalyser – deling

Og hva med

- Barn og unge
- Akutt psykiatri
- TSB

